

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบาง
ภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

ผู้เขียน นายบุญมี สิริศรีสวัสดิ์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ธีสุวรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางก่อนเป็นเมืองมรดกโลก 2) เพื่อศึกษากระบวนการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก 3) เพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลก

ผลการศึกษาพบว่า เมืองหลวงพระบางก่อนเป็นเมืองมรดกโลก สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย อาคารร้านค้า วัด โบราณสถาน เสียหายค่อนข้างมาก สิ่งปลูกสร้างส่วนใหญ่เป็นไม้เก่าชำรุดทรุดโทรมไม่ได้รับการบูรณะซ่อมแซม เจ้าของอาคารไม่มีเงินพอที่จะปรับปรุง ประกอบกับวัสดุที่ใช้กระเบื้องดินขอมุงหลังคาแบบดั้งเดิมหายาก จึงมีการปลูกสร้างอาคารแบบสมัยใหม่ขึ้นมาแทน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมครอบครัวและเครือญาติ มีความผูกพันใกล้ชิดกัน มีการช่วยเหลือกันทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเคารพนับถือผู้อาวุโสมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีการปฏิบัติตามฮีตครอง มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด ด้านมลภาวะอากาศมีหมอกควันเกิดจากการเผาไร่เลื่อนลอย มลภาวะมีกลิ่นเหม็นจากน้ำเสียตามคูคลองระบายจากห้องน้ำครัวเรือนที่ไม่ได้สร้างส้วมซึม ด้านการจราจรไม่แออัด และทัศนียภาพมีความสวยงามตามธรรมชาติ มีป่าไม้ร่มรื่น ประกอบด้วยต้นไม้ใหญ่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำคาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลกเกิดจากปัจจัยภายนอกโดยการสนับสนุนขององค์การยูเนสโก (UNESCO) แหล่งเงินทุนจาก

ต่างประเทศและปัจจัยภายในจากหน่วยงานองค์การบริหารท้องถิ่นทำหน้าที่ทำหน้าที่คล้ายเทศบาลที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมของตัวเมืองดำเนินการปรับปรุง โครงสร้างทางกายภาพอื่น ๆ และหน่วยงานห้องการมรดกโลกดูแลด้านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโบราณสถาน อาคารบ้านเรือนเช่น การซ่อมแซมอาคารเรือนเก่า การออกกฎระเบียบให้ผู้ที่เป็นเจ้าของตัวอาคารเรือนเก่าต้องยื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นเรือนมรดกโลก และหากจะมีการปรับปรุงต้องแจ้งขอรับอนุญาตตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและการซ่อมแซมต้องให้คงสภาพเหมือนของเดิมมากที่สุด

กระบวนการปรับเปลี่ยนด้านสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนหลวงพระบางที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับการที่หลวงพระบางได้เป็นเมืองมรดกโลก โดยเฉพาะกลุ่มที่ทำอาชีพค้าขายและกลุ่มที่มีกิจการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เพราะเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์โดยตรง แต่ก็มีคนบางกลุ่มที่ต้องเสียประโยชน์จากการที่ทางการต้องการให้ย้ายออกไปจากพื้นที่ในส่วนที่เป็นเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ และในพื้นที่ทางรัฐบาลต้องการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการปรับเปลี่ยนในปัจจุบันของเมืองหลวงพระบางคือปัจจัยด้านหน่วยงานองค์การบริหารท้องถิ่นดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและปัจจัยด้านสื่อสารภายนอกจากการติดตั้งงานรับสัญญาณดาวเทียมทีวีแพร่ภาพจากต่างประเทศที่มีผลต่อกระบวนการปรับเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านการแต่งกาย ค่านิยมสินค้าของคนหนุ่มสาวตามแบบสมัยใหม่

สภาพสิ่งแวดล้อมหลังจากเมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก พบว่า บ้านเรือนเก่าได้รับขึ้นทะเบียนเป็นเรือนมรดกโลก อาคารหลายหลัง ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากบ้านที่อยู่อาศัยกลายเป็นห้องเช่าแก่นักท่องเที่ยว อาคารบางหลังมีการปรับเปลี่ยนเป็นสำนักงานบริการนักท่องเที่ยว เช่นร้านอัดขยายภาพ ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านอาหารต่างประเทศ นอกจากนั้นกระบวนการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเกิดการยอมรับวัฒนธรรมใหม่จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้เข้าพักอาศัยร่วมในชุมชนเรียกว่า“แขก” หรือ“ผู้มาเยือน” บุคคลคนเหล่านี้มาพร้อมกับการแต่งกายแปลกๆ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ เข้ามาเกิดการผสมผสานกับวัฒนธรรมลาวแบบดั้งเดิม ตลอดจนเมืองหลวงพระบางภายหลังเป็นเมืองมรดกโลกได้รับการเอาใจใส่ดูแลฟื้นฟูพื้นที่สวนสาธารณะให้สวยงามและมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานทำให้สภาพทางกายภาพสิ่งแวดล้อมเมืองหลวงปรับเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยเป็นมาเมื่อก่อนเป็นเมืองมรดกโลก

ข้อเสนอแนะ การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐควรคำนึงถึงความต้องการของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและสิ่งที่สำคัญมากที่สุด คือ การเฝ้าระวัง ด้านมลภาวะสิ่งแวดล้อมของเมืองมรดกโลกไม่ให้เสื่อมโทรมในอนาคต

Independent Study Title	Environment Transition in Laung Phra Bang City After the World Heritage Acquisition		
Author	Mr. Boonme Siririsawat		
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)		
Advisory Committee	Assoc. Prof Dr. Anurak Panyanuwat		Chairperson
Independent Study	Assoc. Prof Dr. Chukaeijt Leesuwat		Member
	Assoc. Prof Prayad Pandee		Member

Abstract

The objective of this research were to study 1) the environmental transition in Laung Prabang city before the world heritage acquisition 2) environment system transition in Laung Prabang city after the world heritage acquisition 3) environmental transition in Laung Prabang city after the world heritage acquisition.

The research study found that the transition in Laung Prabang city become the world heritage it comes from the political objective and economies objective. Laung Prabang is a world heritage city, it has a office to responsibility such as the world heritage office. The world heritage is the office to set the material for requiring the old houses. Especially, the roof and the fence's houses or should be the bamboo. The houses owner who would like to prepare the house, they have to write petition to world heritage before repairing.

Environment transition in Laung Prabang after become world heritage. It comes from organization and local to support. The world heritage office intent to protect architecture and general Environment in the city Environment. The physical of builders. The owner would like to the house it should be long the some one. Environment transition in Laung Prabang after become world heritage. It comes from organization and local to support. The world heritage office intent to protect architecture and general Environment in the city Environment. The physical of builders. The owner would like to the house it should be long the some one.

The living life of Lang Prabang's people who live in the protection area found that the people are satisfied with the Laung Prabang become world heritage especially the group who has business and tourist services because they are the group that lost the direct benefit. But the

group who lost benefit from living in the natural area and the area will be use for another benefit from the officer and the people who is not concerned with the benefit from Laung Prabang become world heritage The complex of physical with the living life of people found that the thing has to transit in Laung Prabang city in the present and future. It is belong to the world heritage responsibility and another office that is concerned with Laung Prabang. The geography of Laung Prabang in the between mountain so the consuming the news in Laung Prabang has to use an artificial satellite and Laung Prabang has a river around the city such as Meakong river and Numkhan river and then has many spaces use, especially the ponds is concerned with cultural, temple, and villages.

Environment in Laung Prabang after become world heritage . It is transition. Such as the old house register to be world heritage. Some long become a Gus has hose for tourists, photos shop, internet cape, restaurant, and bankers shop. This is excepted new culture and mix culture because there are many tourists. The people who come meter some thing for local so the bong copy the new culture in laung Prabang. It is small city become more beautiful. Environment transition a lots after become world heritage.

The studying this things has to order achieve that the organizing of the local officer should be concerned to the local needs and has to open the share opportunity for local people especially the environmental in Lanug Prabang.